

แนวปฏิบัติราชการที่น่าสนใจจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด
เรื่อง กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ดำเนินการเพื่อระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้น
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘๕/๒๕๖๑)^๑

สรุปสาระสำคัญของคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด

เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการร้องเรียนถึงความเดือดร้อนรำคาญดังกล่าวต่อกรุงเทพมหานคร แล้วแต่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ระงับความเดือดร้อนรำคาญให้หมดสิ้นไป กรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด จำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง : หลักความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

หน่วยงานทางปกครอง : กรุงเทพมหานคร

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองคนมาฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้บริษัท บ. ทำทางเข้าออกด้านหลังของห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควาย และก่อสร้างที่พักขยะ และสิ่งปฏิกูลใกล้บ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ต่อมา ภายหลังการใช้ทางเข้าออกด้านหลังและอาคารเก็บขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลดังกล่าว สร้างความเสียหายต่อรั้วบ้าน ตัวบ้าน เฟอร์นิเจอร์และรถยนต์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เกิดเสียงดังรบกวน ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายแก่สุขภาพ อนามัยซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการร้องเรียนถึงความเดือดร้อนรำคาญดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ระงับความเดือดร้อนรำคาญของผู้ฟ้องคดีทั้งสองให้หมดสิ้นไป

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นที่ยึดตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๘๓/๒๕๕๖ว่าผู้อำนวยการเขตพญาไทซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ ประกอบมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ. ๒๕๒๒ กับอาคารเก็บขยะมูลฝอยของบริษัท บ. (ห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควาย) ที่ก่อสร้างโดยฝ่าฝืนข้อ ๗๒ ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการเขตพญาไทในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยไม่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจากเสียงดังรบกวนกลิ่นเหม็น น้ำโสโครก ฝุ่นละออง เขม่าควัน และละอองพิษ จากอาคารเก็บขยะและการจราจรผ่านทางเข้าออกด้านหลังห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควาย ให้หมดสิ้นไปภายในเวลาอันสมควร เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เป็นผู้พักอาศัยอยู่ในบ้านของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงย่อมได้รับความเสียหายเฉพาะในส่วนที่เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการเขตพญาไทต้องปฏิบัติ คือ ความเสียหายจากเสียงดังรบกวน กลิ่นเหม็น น้ำโสโครก ฝุ่นละอองเขม่าควัน และละอองพิษ จากอาคารเก็บขยะและการจราจรผ่านทางเข้าออกด้านหลังห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควาย

^๑สำนักงานศาลปกครอง. แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑.

พิมพ์ที่บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สิงหาคม ๒๕๖๑, หน้า ๕๘ - ๖๐.

ซึ่งคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสิบไม่ได้รับความเสียหาย เพียงแต่ปฏิเสธว่าบรรดาความเสียหายตามฟ้องมิได้เกิดจากทางเข้าออกด้านหลังและอาคารเก็บขยะมูลฝอยของห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควายที่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้ก่อสร้าง แต่เกิดจากการกระทำของผู้ใช้ทางเข้าออกด้านหลังและการจัดเก็บขยะที่ไม่ถูกสุขลักษณะของห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควาย จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการใช้ทางเข้าออกด้านหลังและการใช้อาคารเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลของห้างสรรพสินค้า บ. สาขาสะพานควาย ที่อยู่ติดรั้วบ้านของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจริงดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบกล่าวอ้างซึ่งหากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการเขตพญาไท มิได้ละเลยต่อหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคารฯ และ พ.ร.บ. การสาธารณสุขฯ กำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้ว ความเสียหายของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบต้องได้รับการแก้ไขให้หมดสิ้นไป กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการเขตพญาไทละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ป้องกันและระงับเหตุรำคาญอันได้แก่การกระทำต่างๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง เหมม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และกรณีอื่นๆตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่ง พ.ร.บ. การสาธารณสุข ฯ ศาลปกครองสูงสุดได้วางแนววินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะต้องระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้นไป มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ซึ่งผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำดังกล่าวมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลปกครองสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด และขอให้หน่วยงานทางปกครองชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ประกอบ มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ปัญหาเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ที่ระงับเหตุรำคาญมักเป็นกรณีที่ผู้ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุรำคาญร้องเรียนต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับเหตุดังกล่าว ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้เพิกเฉยเข้าดำเนินการป้องกันและระงับเหตุรำคาญแล้ว แต่เหตุรำคาญยังไม่หมดสิ้นไป กล่าวคือผู้ร้องเรียนยังคงได้รับความเดือดร้อนจากเหตุรำคาญอยู่ แม้เจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการต่างๆ แล้วก็ตามโดยศาลปกครองสูงสุดได้วางแนววินิจฉัยในคดีพิพาทลักษณะดังกล่าวว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจนกว่าเหตุดังกล่าวจะหมดสิ้นตัวอย่างเช่น กรณีเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็นของสารเคมีและเสียงรบกวนของร้านประกอบการซ่อม ดัดแปลง และปรับแต่งรถจักรยานยนต์ซึ่งประกอบกิจการทั้งกลางวันและกลางคืนจนถึงเวลากลางคืน ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๘๙/๒๕๖๐ กรณีเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็นของขี้หมูและน้ำเสียจากการเลี้ยงหมูตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๖๒๔/๒๕๕๙

.....

สืบค้นและเรียบเรียงโดย

นางสาวจุฑารัตน์ โฉมรุ่ง ตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ
ส่วนพัฒนากฎหมายและให้คำปรึกษา กองกฎหมาย